

A ghost-paraméterek meghatározásának hibája jelentősen befolyásolja a ghostszűrők hatásosságát. A szűrés hatásosságának várható értéke lényegesen kisebb, mint a pontos paraméterekkel végzett szűrés hatásossága.

Az egycsatornás szűrést vizsgálva megállapítjuk, hogy a szűrés hatásossága a reflexiók koefficiens növekedésével csökken, és a szűrő súlyfüggvényhosszának növekedésével növekszik. Nem érdemes azonban növelni a szűrő hosszát kb. $4 T$ -n, túl, mivel rendezetlen zaj mindig megjelenik a csatornán, és akkor a hatásosság várható értékében nincs javulás.

Vizsgálataink szerint rendezetlen zaj jelenlétében a Lindsey-féle ghostszűrés valamivel hatásosabb eljárás, mint a rekurziós szűrés.

A hagyományos és az optimum vertikális stacking eljárásokat összehasonlítva, az OVS hatásossága közel háromszorosa a hagyományos vertikális stackingének.

Rendezetlen zaj figyelembevételével az OVS hatásossága jelentősen csökken, azonban még így is több mint háromszorosa a hasonló körülmények között működtetett egycsatornás szűrő hatásosságának.

IRODALOM

- [1] *Lindsey, J. P.*, 1960: Elimination of seismic ghost reflections by means of a linear filter, *Geophysics*, V. 24, pp. 130–140.
- [2] *Meskó A.*, 1968: Notes on detection and elimination of ghost reflections by means of single channel filters. *Annales Univ. Tom. XI*. p. 69–82.
- [3] *Meskó A., Rádlér B.*, 1969: Statistical investigations concerning the detection and elimination of ghost reflections. Előadás az EAEK velencei kongresszusán.
- [4] *Meskó A., Rádlér B.*, 1969: A jel és koherens zaj NMO-jai eloszlásának szerepe a többcsatornás szeizmikus optimumszűrők tervezésében. *Geofizikai Közlemények XVIII.*, No. 4. p. 69–77.
- [5] *Schneider, W. A., Larner, K. L. Burg, J. P., Backus, M. M.*, 1964: A new data-processing technique for the elimination of ghost arrivals on reflection seismograms. *Geophysics*, V. 29, No. 5. pp. 783–805.
- [6] *Shanks, J. L.*, 1967: Recursion filters for digital processing. *Geophysics*, V. 32. No. 1. pp. 33–51.

Lapszemle

Fizikai Szemle XX. évf. 3. sz. 1970. március, 90–95 old.

A cikk eredetileg a *Science Journal* 1969. májusi számában jelent meg még az Apolló 11 repülése előtt (itt fordításban közlik).

A két szerző – maguk is a Hold fizikájának kiváló elméleti kutatói – összefoglalja ismereteinket a holdfizika alapvető kérdését illetően és megkísérli megvilágítani azt, hogy hogyan alakult ki a Hold és mi játszódott le belsejében.

Bár teljes mértékben figyelembe veszik az utóbbi években automatikus műszerekkel (űrhajókkal) nyert adatokat, fejtegetéseik mégis jórészt feltevésekre és elméleti megállapításokra szorítkoznak, megnyugtató vagy általánosabb elfogadásra számottartó megoldásokat nem tudnak nyújtani. A cikk elolvasása után azonban világosan látjuk a problémát és annak földi megfelelőit és csatlakozunk a szerzők befejező megállapításához, mely szerint: „Amíg több adat és valódi, a Holdról származó talajminta nem áll rendelkezésünkre, lehetetlenség ennél jobban behatolni a Hold történetébe. A következő hónapok ezért rendkívüli izgalmakat ígérnek”.

Az izgalmak azóta megjöttek, a talajminták is, de a megnyugtató megoldás persze még mindig a távoli jövő zenéje.

СОДЕРЖАНИЕ

<i>А. Мешко—Б. Радлер</i> : Некоторые проблемы цифровой обработки сейсмических данных	81
<i>А. Мешко—И. Суйовски—И. Вегеш—А. Зелеи</i> : Применение рижущих функций для улучшения свойств передачи идеальных дильтров верхних и нижних частот, полосовых и режекторных рильтров	86
<i>А. Мешко—И. Суйовски—И. Вегеш—А. Зелеи</i> : Определение параметров спутников отражений	99
<i>А. Мешко—И. Суйоски—И. Вегеш—А. Зелеи</i> : Изучение эффективности одно- и двухканальных фильтров применяемых для исключения влияния спутников	109
Обзор журналов	98, 120

INHALTSVERZEICHNIS

<i>A. Meskó—B. Rádler</i> : Einige allgemeine Probleme der digitalen seismischen Datenverarbeitung	81
<i>A. Meskó—I. Szulyovszky—I. Végés—A. Zelei</i> : Anwendung von Abstumpfungsfunktionen für die Verbesserung der Übertragungseigenschaften der idealen Hochpass- und Tiefpass-Filter sowie der Bandpass- und Band-Filter	86
<i>A. Meskó—I. Szulyovszky—I. Végés—A. Zelei</i> : Die Bestimmung von Ghost-Parametern	99
<i>A. Meskó—I. Szulyovszky—I. Végés—A. Zelei</i> : Untersuchung der Effektivität von ein- und Zweikanälligen Ghostfiltern	109
Rezensionen und Presseschau	98, 120

